

Д. П. Баландин,
директор з інновацій ТОВ "Конструкторське бюро "БЕРИЛ"
ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0008-2996-5611>

DOI: 10.32702/2306-6814.2026.4.345

ІНСТРУМЕНТИ ЕКОНОМІЧНОЇ ДИПЛОМАТІЇ ТА ІНФОРМАЦІЙНОГО СУПРОВОДУ В СИСТЕМІ РЕГУЛЮВАННЯ ЕКСПОРТУ ОЗБРОЄНЬ

D. Balandin,
Director of Innovations, Engineering Bureau "BERYL" LLC

TOOLS OF ECONOMIC DIPLOMACY AND INFORMATION SUPPORT
IN THE ARMS EXPORT REGULATION SYSTEM

Проведений аналіз світового досвіду та вітчизняної практики щодо інвестиційного супроводження економічної дипломатії дозволяє констатувати, що успішність залучення капіталу в умовах глобальних трансформацій визначається високим ступенем синергії між правовими гарантіями, цифровою інфраструктурою та стратегією національного суверенітету. Розглянуті динаміка та структура прямих іноземних інвестицій (ПІІ), зокрема значна частка реінвестування через офшорні юрисдикції та зростаюча роль азійських технологічних полюсів, мають бути враховані при формуванні проактивної державної політики, спрямованої на повернення капіталу та зміцнення технологічного базису промисловості.

Для забезпечення моніторингу інвестиційних потоків, захисту інтересів національних інвесторів за кордоном та координації суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності (ЗЕД) в Україні було розбудовано систему цифрової дипломатії, ключовим елементом якої стала платформа "Nazovni". Вказаний напрям включає комплекс завдань: створення прозорих інформаційних каналів між державними регуляторами та іноземними партнерами, впровадження високотехнологічних систем моніторингу ринків, а також інституційну підтримку виходу вітчизняних експортерів на нові перспективні ринки Глобального Півдня.

Відповідно до положень, що реалізуються на рівні Міністерства закордонних справ та Міністерства економіки України, сучасна організаційна модель економічної дипломатії повинна відповідати вимогам цифрового суверенітету та принципам "м'якої сили". Реформа інституційного механізму, що базується на цифровізації послуг (зокрема через сервіси "Дія.Бізнес" та е-системи експортного контролю) та розвитку мережі торговельних представництв, спрямована на мінімізацію бюрократичних бар'єрів та формування нової архітектури взаємодії з глобальними технологічними гігантами.

Згідно з сучасними трендами, нова система управління інвестиційним супроводженням ЗЕД в Україні має такі характерні риси:

децентралізація та інклюзивність — залучення до дипломатичних процесів не лише державних установ, а й ділових рад, бізнес-асоціацій та інститутів розвитку;

цифрова візуалізація та швидкість — перехід до використання інтерактивних інвестиційних карт, хмарних сервісів для узгодження контрактів та відеоконференцз'язку як стандарту оперативної комунікації;

спрямованість на технологічний суверенітет — пріоритетність залучення інвестицій у виробничі ланцюги з високою доданою вартістю та захист власного інформаційного простору;

орієнтація на проактивний PR — використання інструментів цифрової дипломатії (соціальних мереж, стримінгових платформ) для формування позитивного іміджу країни як безпечного та інноваційного хабу.

The conducted analysis of global experience and domestic practice regarding the investment support of economic diplomacy allows for the conclusion that the success of capital attraction in the context of global transformations is determined by a high degree of synergy between legal guarantees, digital infrastructure, and the national sovereignty strategy. The examined dynamics and structure of foreign direct investment (FDI), particularly the significant share of reinvestment through offshore jurisdictions and the growing role of Asian technological poles, must be taken into account when forming a proactive state policy aimed at capital repatriation and strengthening the technological basis of industry.

To ensure the monitoring of investment flows, protect the interests of national investors abroad, and coordinate the subjects of foreign economic activity (FEA) in Ukraine, a digital diplomacy system has been developed, with the "Nazovni" platform serving as its key element. This area includes a complex set of tasks: the creation of transparent information channels between state regulators and foreign partners, the implementation of high-tech market monitoring systems, and institutional support for domestic exporters entering new promising markets of the Global South.

According to the provisions implemented at the level of the Ministry of Foreign Affairs and the Ministry of Economy of Ukraine, the modern organizational model of economic diplomacy must meet the requirements of digital sovereignty and the principles of "soft power." The reform of the institutional mechanism, based on the digitalization of services (particularly through "Diia.Business" services and e-systems for export control) and the development of a network of trade representative offices, is aimed at minimizing bureaucratic barriers and forming a new architecture for interaction with global technological giants.

In accordance with modern trends, the new management system for the investment support of FEA in Ukraine has the following characteristic features:

Decentralization and inclusiveness — involving not only state institutions but also business councils, trade associations, and development institutes in diplomatic processes;

Digital visualization and immediacy — transitioning to the use of interactive investment maps, cloud services for contract negotiation, and video conferencing as a standard for rapid communication;

Focus on technological sovereignty — prioritizing the attraction of investment into production chains with high added value and protecting the national information space;

Orientation toward proactive PR — utilizing digital diplomacy tools (social networks, streaming platforms) to shape a positive image of the country as a secure and innovative hub.

Ключові слова: інвестиційне супроводження, економічна дипломатія, цифрова трансформація, ПІІ, технологічний суверенітет, Nazovni.

Key words: investment support, economic diplomacy, digital transformation, FDI, technological sovereignty, Nazovni.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

До найбільш значущих викликів у сфері управління інвестиційними процесами належить формування глобальних технологічних полюсів (США та КНР), що змушує інші держави шукати шляхи забезпечення власного цифрового суверенітету. Досвід провідних країн показує, що традиційні методи дипломатії поступають-

ся місцем мережецентричним моделям, де інформація, швидкість та візуалізація стають головними інструментами конкурентної боротьби за капітал.

АНАЛІЗ ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ

Як зазначається у працях провідних дослідників (А. Лихачова, А. Яковенка та ін.), сучасна цифрова дип-

ломатія пройшла шлях від простого інформування через інтернет-портали до складних систем інтегровано-го обміну даними. Важливим аспектом є перехід від контролюючих функцій держави до ролі стратегічного фасилітатора, що забезпечує бізнесу доступ до глобальних баз даних та політичну підтримку на найвищому рівні.

ФОРМУЛЮВАННЯ МЕТИ

Провести комплексний аналіз інвестиційного супроводження економічної дипломатії в умовах цифрової трансформації, визначити роль інформаційно-комунікаційних технологій у забезпеченні державного суверенітету та обґрунтувати напрями вдосконалення організаційного механізму управління ПІІ в умовах глобальної нестабільності.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ З ПОВНИМ ОБґРУНТУВАННЯМ ОТРИМАНИХ НАУКОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

Найважливішими інструментами вітчизняної економічної дипломатії в контексті військово-технічного співробітництва є закордонні представництва (насамперед дипломатичні місії), а також інститути, що забезпечують прямий діалог на вищому та високому рівнях. В Україні лобювання через прямий двосторонній міжурядовий діалог інституціоналізоване в рамках діяльності Міжурядових комісій (МК) з питань торговельно-економічного та науково-технічного співробітництва, де функціонують спеціалізовані робочі групи з питань ВТС, а також двосторонні ділові ради.

Що стосується закордонних представництв, інтереси України в частині економічної дипломатії та експорту продукції оборонно-промислового комплексу представляють не лише традиційні дипломатичні інститути (Посольства та Торговельно-економічні місії у складі закордонних дипломатичних установ), а й мережа представництв великих державних компаній-посередників, передусім ДК "Укрспецекспорт" та АТ "Українська оборонна промисловість" (колишній ДК "Укроборонпром"), а також представництва окремих потужних виробників ПВН. Слід зазначити, що з лібералізацією зовнішньої торгівлі та наданням права на пряму зовнішньоекономічну діяльність (ЗЕД) провідним підприємствам галузі [1], суб'єкти господарювання дедалі частіше контактують із закордонними партнерами безпосередньо і самі за потреби засновують свої представництва або сервісні центри за кордоном. Важливим ресурсом для просування інтересів може виступати активна українська діаспора та бізнес-спільноти за кордоном, здатні сприяти організації постачання на комерційно взаємовигідних умовах.

З метою забезпечення принципу єдності зовнішньої політики ключова роль у проведенні єдиної зовнішньополітичної лінії належить Міністерству закордонних справ України. Дане положення закріплене нормативно-правовими актами про координуючу роль МЗС у проведенні зовнішньої політики [2], що передбачає не лише координацію діяльності органів виконавчої влади в галузі міжнародних

відносин, а й міжнародні зв'язки суб'єктів, контроль за виконанням Україною міжнародних зобов'язань, зокрема у сфері нерозповсюдження та експортного контролю.

Для організації роботи на економічному та військовому напрямках у Посольствах функціонують економічні відділи та апарати військових аташе (апарати аташе з питань оборони). До обов'язків останніх входить глибока аналітика воєнно-політичної та воєннотехнічної ситуації в країні перебування, а також забезпечення роботи профільних делегацій органів державної влади та підприємств ОПК.

Більше того, згідно з чинним законодавством, Надзвичайним і Повноважним Послам України в іноземних державах ставиться в обов'язок забезпечення єдиної зовнішньополітичної лінії України в державах перебування та здійснення координації діяльності та контроль за роботою всіх закордонних представництв України, представництв органів виконавчої влади, державних установ, корпорацій та підприємств, їхніх делегацій і груп фахівців [2]. У числі цих представництв особливе місце посідають Торговельно-економічні місії (ТЕМ), які є частиною дипломатичної місії і покликані працювати на ниві економічної дипломатії, відстоюючи інтереси українських учасників ЗЕД на ринках товарів подвійного та військового призначення.

Інститут торговельно-економічних місій України за кордоном, що пройшов низку трансформацій, на сучасному етапі тісно інтегрований у структуру Міністерства закордонних справ та Міністерства економіки, а у частині специфічної продукції — координується Міністерством з питань стратегічних галузей промисловості України.

На етапі формування системи підтримки експорту основними завданнями закордонних представництв (включаючи апарати військових аташе та державних посередників) є:

1. взаємодія з міжнародними економічними та безпековими організаціями;
2. сприяння роботі міжурядових органів з торговельно-економічного та науково-технічного співробітництва України з державою перебування;
3. аналітична функція, зокрема підготовка пропозицій щодо розвитку відносин з державою перебування, участь у підготовці та проведенні міжурядових переговорів з військово-технічних та економічних питань [3];
4. надання сприяння у виконанні двосторонніх і багатосторонніх міжнародних договорів;
5. участь у врегулюванні торговельних та господарських суперечок у сфері ВТС;
6. моніторинг і оцінка перспектив розвитку економіки та законодавства, заходів торговельної політики та стандартів безпеки держави перебування [4];
7. надання сприяння українським учасникам ЗЕД у підборі партнерів для реалізації спільних проєктів, зокрема щодо локалізації виробництва та створення сервісних хабів [5].

Результати аналізу положень про діяльність спецекспортерів та дипломатичних установ показують, що в умовах глобальних викликів документ фокусує

увагу на посиленні зовнішньоторговельних зв'язків та сприянні експортним поставкам високотехнологічної продукції. Це застосовується не лише в ситуації стабільного розвитку, а й у стані значного зовнішнього впливу на досягнення українських національних інтересів. Елементами цього завдання виступають:

- надання сприяння в отриманні зацікавленими учасниками ЗЕД (державними та приватними) замовлень на поставку товарів, робіт і послуг;

- сприяння розвитку промислової кооперації та вбудовуванню українських оборонних підприємств у міжнародні виробничі ланцюжки країн-партнерів та членів НАТО [6].

Детальний аналіз функціоналу показує, що хоча аналітична функція та залучення інвестицій присутні в діяльності економічних місій, вони часто підпорядковуються оперативним завданням підтримки експорту. Однією з ключових функцій Міністерства з питань стратегічних галузей промисловості України є підтримка експорту промислової продукції та забезпечення доступу на ринки. У цьому зв'язку функції підтримки зовнішньої торгівлі озброєнням закріплені за спеціалізованими державними посередниками, такими як ДК "Укрспецекспорт", що мають власну мережу офісів. Однак відповідальність за вироблення загальної державної політики у сфері інвестиційної діяльності та макроекономічного супроводу залишається за Міністерством економіки України [1, 6].

Розширення функцій із підтримки зовнішньої торгівлі та економічної дипломатії між декількома відомствами (МЗС, Мінекономіки, Мінстратегпром) в Україні на сучасному етапі створює певну нормативну та управлінську проблему. Консолідація функціоналу в частині курування системи міжнародних переговорів дозволила б суттєво підвищити ефективність державного механізму оперативного реагування на проблеми учасників зовнішньоекономічної діяльності (ЗЕД), особливо в сегменті експорту озброєнь. Реалізація такого консолідованого підходу дозволила б за допомогою інструментів економічної дипломатії вирішувати не лише суто комерційні завдання, а й пов'язувати їх у контексті актуального світового порядку денного з політичними питаннями та безпековими гарантіями.

Результатами дослідження встановлено, що в ході реформування системи торговельно-економічних місій (ТЕМ) України спостерігалася певна розрізненість зусиль. Функціонал та штатні одиниці фахівців з економічних питань періодично перерозподілялися між закордонним апаратом Міністерства закордонних справ та апаратами профільних міністерств. Як наслідок, закордонний апарат, що працює у сфері економічної дипломатії, виявився функціонально розділеним, що без урахування розгалуженої мережі представництв державних компаній-спецекспортерів (таких як ДК "Укрспецекспорт") створює ризики дублювання функцій [7].

Практичний професійний досвід свідчить, що завдання економічних відділів посольств та завдання представництв державних експортерів озброєння багато в чому перетинаються. У зв'язку з цим видається логіч-

ним об'єднання цих функцій під загальною "арочною" структурою єдиної української дипломатичної місії. Дана пропозиція щодо формування інтегрованої структури набуває особливої актуальності в період трансформації системи міжнародних відносин та в умовах постійного санкційного тиску на агресора, коли українські дипломатичні та торговельні представники мають діяти як єдиний механізм просування національних оборонних інтересів.

Крім того, на базі закордонних дипломатичних установ або в автономному форматі функціонують представництва великих державних компаній ОПК. Практикується перебування у складі місій штатних співробітників компаній (наприклад, представників АТ "Українська оборонна промисловість") відповідно до міжурядових та міжвідомчих договорів. Такі представники, будучи частиною дипмісії, обмежені у веденні прямої комерційної діяльності згідно з Віденською конвенцією про дипломатичні зносини (стаття 41) [8], однак така форма присутності дозволяє успішно лобіювати інтереси вітчизняних виробників, забезпечувати їх підтримку та юридичний захист. Водночас зазначена форма представництва є менш витратною для бюджету компаній, оскільки торговельні місії користуються дипломатичним імунітетом та привілеями (згідно зі статтями 22, 23, 34-37 Віденської конвенції) [8].

З 2023 року в Україні активно йде процес зміцнення закордонної мережі підтримки експорту через платформу "Nazovni", яка координується МЗС. Основною метою цієї мережі є координація діяльності з підтримки експорту української продукції та результатів інтелектуальної діяльності, що за своїми завданнями доповнює функціонал традиційних спецекспортерів у частині диверсифікації ринків збуту товарів і послуг ОПК [9].

Інформаційно-аналітична робота займає найбільшу кількість часу співробітників закордонних точок присутності, проте останнім часом через надмірну бюрократизацію вона буває малозатребуваною. Низька затребуваність та тривала відсутність відчутних результатів демотивують співробітників. Автор констатує, що на таку роботу у вітчизняній економічній дипломатії немає часу на тривале розкачування. В емерджентному стані сучасної системи міжнародних відносин потрібні оперативні механізми вироблення рішень, які дають швидкий, а в ідеалі — негайний ефект для обороноздатності та бюджету.

У роботі закордонних точок присутності необхідний акцент на ті цілі, які допоможуть вийти на нові точки росту "тут і зараз". Коли стабільність виключена зі світового контексту, основоположним базисом мають стати національні стратегічні завдання розвитку України. Необхідне складання чіткого переліку послуг, що надаються Торговельно-економічними місіями та військовими аташе українським компаніям. Потребують коригування також надмірна зацикленість на паперовій звітності та недостатня інформаційна відкритість.

Закордонні точки присутності, що утримуються державним бюджетом, повинні працювати спільно. Для прискорення темпів вони мають бути пов'язані єдиною інформаційною системою (на кшталт CRM-

системи для держсектору) з українськими компаніями. Основні функції закордонних точок повинні включати:

- аналітику ринку (виявлення бар'єрів, санкційних обмежень та способів їх подолання);
- просування товарів (пошук покупця, участь у виставках IDEX, MSPO тощо);
- оперативне формування пропозицій за запитами імпортерів;
- забезпечення доступу на ринки (консультації щодо сертифікації за стандартами НАТО);
- консультування щодо фінансових інструментів (страхування від ЕКА, кредитно-гарантійна підтримка) [14].

Охоплення закордонних ринків офіційними представництвами не може бути всеосяжним. Важливим елементом реалізації експортної експансії в сучасних умовах є наявність масштабного ресурсу посередників та агентів. У концепції Єдиної системи просування експорту така роль має відводитися мережі експортних торгових радників — осіб, які володіють компетенціями, зв'язками та досвідом на місцях. Такі представники могли б на платній основі надавати консультативну допомогу українському малому та середньому бізнесу у сфері Military-Tech, а за "гонорар успіху" (success fee) сприяти укладанню конкретних експортних угод.

Порівняно з ОЕЗ, спеціальний інвестиційний контракт (СПІК) — це більш молодий інструмент промислової політики, спрямований на стимулювання довгострокових інвестицій у промислове виробництво. СПІК передбачає пакет пільг, які можна розділити на "фіскальні" (зниження податку на прибуток, звільнення від місцевих податків) та "пільги з просування продукції" (надання статусу національного виробника, доступ до державних закупівель як єдиного постачальника). Важливим елементом є "дідусева застереження" (stabilization clause) — гарантія незмінності умов ведення бізнесу, що надзвичайно цінується іноземними інвесторами.

Аналіз наведених даних та поточної практики реалізації спеціальних інвестиційних контрактів (СПІК) дозволяє зробити такі ключові висновки:

1. Затребуваність інструментів інвестиційної політики. Механізм СПІК демонструє високу привабливість для іноземного капіталу. Навіть за умов санкційного протистояння "заморожені" проекти свідчать про збереження економічного інтересу іноземних ділових кіл. Після стабілізації міжнародної системи ці інструменти стануть фундаментом для відновлення господарських зв'язків [13; 16].

2. Адаптивність внутрішніх ресурсів. Використання внутрішніх резервів та залучення нових партнерів із нейтральних юрисдикцій дозволило не лише зберегти, а й наростити обсяги інвестицій через механізми державної підтримки.

3. Стратегія імпортозаміщення. Підтримка підприємницької ініціативи через інвестиційні преференції є критично важливою для розвитку вітчизняного виробництва, особливо в секторі ПВН (продукції військового призначення) та товарів подвійного використання [1; 14].

Невід'ємною частиною розширення ринків збуту є захист вітчизняних інвесторів за кордоном. Історично цей захист базувався на нормах міжнародного публічного права та інституті дипломатичного захисту. Ситуація змінилася на межі 1940—1950-х рр. із появою двосторонніх угод про захист капіталовкладень, ініційованих США як інструмент економічної експансії в межах доктрини "стримування".

Україна в сучасних умовах продовжує активно використовувати Угоди про поощрення та взаємний захист капіталовкладень. Ці документи закріплюють ключові гарантії:

- недопущення незаконної експропріації;
- забезпечення безперешкодного переказу платежів;
- механізми врегулювання спорів між інвестором і державою [3; 17].

Локалізація виробництва за кордоном є необхідною для нарощування економічної могутності, оскільки дозволяє знизити собівартість продукції та наблизити її до споживача і сировинної бази. У цьому контексті особливого значення набуває міжнародний арбітраж. Важливим інструментом міг би стати повний цикл взаємодії в межах Вашингтонської конвенції 1965 р. та Міжнародного центру з урегулювання інвестиційних спорів (ICSID) при Світовому банку [10]. Проте практика показує, що рішення ICSID часто приймаються на користь країн — великих експортерів капіталу, що вимагає від української економічної дипломатії посилення юридичної та експертної підтримки національних компаній [12].

Окрім правових механізмів, захист бізнесу вимагає ефективного політико-дипломатичного лобіювання. У вирішенні складних питань повинні брати участь не лише торговельні представництва, а й дипломатичні місії (посольства), що мають вихід на вищий політичний рівень країни перебування [7; 8].

Ключовими координаторами цієї роботи виступають МЗС та Міністерство економіки України. Зокрема, при МЗС України діє Рада експортерів та інвесторів (PEI), яка є аналогом ділових рад при зовнішньополітичних відомствах провідних країн. Її завданням є:

- політична підтримка великих контрактів;
- просування економічних інтересів на ринках Глобального Півдня (Азія, Африка, Латинська Америка) [5; 9];
- формування нових механізмів кооперації в умовах глобальних трансформацій.

Ще однією опорою для відстоювання інтересів інвесторів залишається інститут Міжурядових комісій (МК), який дозволяє системно знімати бар'єри на рівні урядів країн-партнерів.

Основні висновки з аналізу інвестиційних потоків:

1. потенціал реінвестування. Величезний оборот із офшорами демонструє готовність бізнесу повертати кошти за умови створення сприятливого клімату: надійної банківської системи, прозорого судочинства та вигідних інструментів зберігання активів [12; 17];

2. успішність попередніх стратегій. До 2022 року економічна дипломатія на західному напрямку (Нідер-

ланди, Німеччина, Франція) працювала ефективно, забезпечуючи реальний приплив технологій та капіталу у виробничі сектори;

3. азійський вектор. Намітилася чітка тенденція зростання активності Сінгапуру, Гонконгу та Китаю. Саме на цих перспективних напрямках мають бути зосереджені зусилля дипломатичних служб для ознайомлення нових партнерів із внутрішніми інструментами підтримки (ОЕЗ, СПІК).

Сучасна трансформація міжнародних відносин нерозривно пов'язана з розвитком інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ). Цифровізація змінила не лише робочі процеси, а й специфіку дипломатичних переговорів та методи просування державних інтересів через "м'яку силу" [3; 16].

Важливим аспектом є подолання інформаційних бар'єрів. У зарубіжному медіапросторі країна часто подається як технологічно відстала, що не відповідає реальному рівню впровадження цифрових сервісів. Сучасні інструменти, такі як цифрова платформа Nazovni [11], електронні системи ліцензування та сервіси для експортерів, роблять взаємодію з державою прозорою та мінімізують корупційні ризики.

Ключові інструменти цифрової дипломатії:

— соціальні мережі та технологічні платформи: Використовуються для поширення об'єктивної інформації на широку зарубіжну аудиторію;

— цифрове супроводження: Просування економічних інтересів шляхом переконання та формування симпатій до інтелектуальних і культурних здобутків країни;

— інтернет-телебачення та медіа-хаби: Вплив на громадську думку в країнах-партнерах.

ВИСНОВКИ

Для подолання технологічної залежності та забезпечення реального суверенітету, країни намагаються вибудовувати власні цифрові екосистеми. Україна має значний потенціал для утвердження своїх позицій у цій сфері завдяки:

1. Потужному ІТ-сектору: Експорт цифрових рішень з розпізнавання образів, машинного зору та систем "розумного міста".

2. Захисним технологіям: Розробка власних систем кібербезпеки та захисту даних.

3. Міжнародній кооперації: Участь у спільних цифрових проєктах та інтегрованих інформаційних системах з надійними партнерами.

У рамках інтеграційних об'єднань (зокрема в межах співпраці в регіоні) критичного значення набувають Інтегровані інформаційні системи (ІІС). Вони забезпечують міждержавний обмін даними у сферах:

— Митно-тарифного регулювання;

— Технічних стандартів та фітосанітарних заходів;

— Статистики та фінансових ринків.

Створення власних, захищених від зовнішнього впливу (наприклад, від відключення SWIFT або санкційного тиску), каналів обміну даними є головним завданням економічної дипломатії на сучасному етапі. Експансія власних цифрових технологій на закордонні ринки — це єдиний шлях до фінансового забезпечення наукових розробок та зупинки "відтоку мізків" [12; 17].

Література:

1. Про державний контроль за міжнародними передачами товарів військового призначення та подвійного використання: Закон України від 20.02.2003 № 549-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/549-15> (дата звернення: 20.01.2026).

2. Про заходи щодо вдосконалення координації діяльності органів виконавчої влади у сфері зовнішніх зносин: Указ Президента України від 18.09.1996 № 841/96. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/841/96> (дата звернення: 20.01.2026).

3. Копійка В. В., Шнирков О. І. Економічна дипломатія: Навчальний посібник. Київ: Київський університет, 2021. 240 с.

4. Шнирков О. І. Міжнародні економічні відносини: практикум. Київ: ВПЦ "Київський університет", 2022. 160 с.

5. Ukraine's Foreign Policy Strategy: Approved by the Decree of the President of Ukraine No. 448/2021. URL: <https://www.president.gov.ua/en/documents/4482021-40017> (дата звернення: 20.01.2026).

6. Савченко О. В. Державне регулювання військово-технічного співробітництва України в умовах глобалізації. Економіка та держава. 2023. № 5. С. 34—40.

7. Про дипломатичну службу: Закон України від 07.06.2018 № 2449-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2449-19> (дата звернення: 20.01.2026).

8. Віденська конвенція про дипломатичні зносини від 18.04.1961. Міжнародний документ. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_048 (дата звернення: 20.01.2026).

9. Кулеба Д. І. Економічна дипломатія в умовах війни: пріоритети та інструменти. Україна дипломатична. 2023. Вип. 24. С. 15-22.

10. World Trade Statistical Review 2023. World Trade Organization. URL: https://www.wto.org/english/res_e/publications_e/wtsr2023_e.htm (дата звернення: 20.01.2026).

11. Цифрова платформа Nazovni: інструмент підтримки українського експорту. Офіційний сайт МЗС України. URL: <https://nazovni.online/> (дата звернення: 20.01.2026).

12. Верба В. А., Решетняк Т. І. Стратегічний аналіз зовнішньоекономічної діяльності підприємства: навч. посіб. Київ: КНЕУ, 2021. 312 с.

13. Експортна стратегія України: Дорожня карта стратегічного розвитку торгівлі на період до 2026 року. Міністерство економіки України. URL: <https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=32491a9d-6481-4211-b0e6-99645678> (дата звернення: 20.01.2026).

14. Постанова Кабінету Міністрів України "Про затвердження Порядку надання державної підтримки експортерам оборонної продукції" від 12.01.2024 № 45. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/45-2024-%D0%BF> (дата звернення: 20.01.2026).

15. Statista Research Department. Trends in global export value of trade in goods from 1950 to 2024 (in billion U.S. dollars). Statista. URL: <https://www.statista.com/statistics/264682/worldwide-export-volume-in-the-trade-since-1950/> (дата звернення: 20.01.2026).

16. Сіденко В. Р. Економічна дипломатія в умовах глобальних трансформацій. Економіка України. 2022. № 9. С. 3—21.

17. Мазаракі А. А., Мельник Т. М. Регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні: монографія. Київ: КНТЕУ, 2021. 384 с.

References:

1. The Verkhovna Rada of Ukraine, (2003), Law of Ukraine "On State Control over International Transfers of Military and Double-Use Goods", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/549-15> (available at 20.01.2026).

2. The President of Ukraine, (1996), Decree "On measures to improve coordination of the activities of executive authorities in the field of foreign relations", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/841/96> (available at 20.01.2026).

3. Kopiika, V.V. and Shnyrkov, O.I., (2021), Ekonomichna diplomatiia [Economic Diplomacy: Study Guide], Kyivskyi universytet, Kyiv, Ukraine.

4. Shnyrkov, O.I., (2022), Mizhnarodni ekonomichni vidnosyny: praktykum [International Economic Relations: Workshop], VPC Kyivskyi universytet, Kyiv, Ukraine.

5. The President of Ukraine, (2021), Decree "Ukraine's Foreign Policy Strategy", available at: <https://www.president.gov.ua/en/documents/4482021-40017> (available at 20.01.2026).

6. Savchenko, O.V., (2023), "State regulation of military-technical cooperation of Ukraine in the conditions of globalization", Ekonomika ta derzhava, vol. 5, pp. 34—40.

7. The Verkhovna Rada of Ukraine, (2018), Law of Ukraine "On the Diplomatic Service", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2449-19> (available at 20.01.2026).

8. UN (1961), "Vienna Convention on Diplomatic Relations, dated April 18, 1961", available at: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_048 (available at 20.01.2026).

9. Kuleba, D.I., (2023), "Economic diplomacy in war conditions: priorities and instruments", Ukraina dyplomatychna, vol. 24, pp. 15—22.

10. WTO, (2023), "World Trade Statistical Review 2023", World Trade Organization, available at: https://www.wto.org/english/res_e/publications_e/wtsr-2023_e.htm (available at 20.01.2026).

11. Ministry of Foreign Affairs of Ukraine, (2026), "Digital platform Nazovni: a tool for supporting Ukrainian exports", available at: <https://nazovni.online/> (available at 20.01.2026).

12. Verba, V.A. and Reshetniak, T.I., (2021), Stratehichniy analiz zovnishnoekonomichnoi diialnosti pidpriemstva [Strategic analysis of the foreign economic activity of the enterprise: Study Guide], KNEU, Kyiv, Ukraine.

13. Ministry of Economy of Ukraine, (2021), "Export Strategy of Ukraine: Strategic Trade Development Roadmap for the period until 2026", available at: <https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=32491a9d-6481-4211-b0e6-99645678> (available at 20.01.2026).

14. Cabinet of Ministers of Ukraine, (2024), Resolution "On approval of the Procedure for providing state support to exporters of defense products", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/45-2024-%D0%BF> (available at 20.01.2026).

15. Statista, (2024), "Trends in global export value of trade in goods from 1950 to 2024", Statista Research Department, available at: <https://www.statista.com/statistics/264682/worldwide-export-volume-in-the-trade-since-1950/> (available at 20.01.2026).

16. Sidenko, V.R., (2022), "Economic diplomacy in the context of global transformations", Ekonomika Ukrainy, vol. 9, pp. 3—21.

17. Mazaraki, A.A. and Melnyk, T.M., (2021), Rehuliuвання zovnishnoekonomichnoi diialnosti v Ukraini [Regulation of foreign economic activity in Ukraine: Monograph], KNTU, Kyiv, Ukraine.

Отримано редакцією журналу / Received: 26.01.26

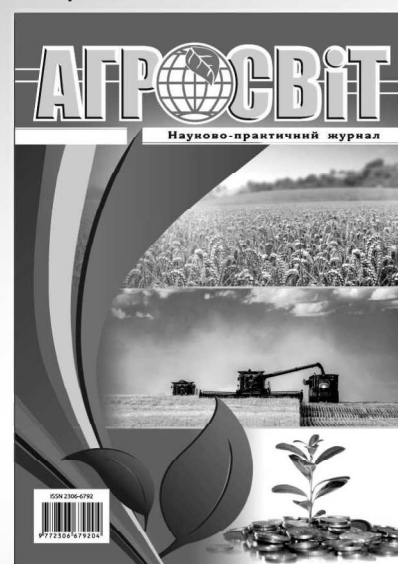
Прорецензовано / Revised: 02.02.26

Схвалено до друку / Accepted: 17.02.26

АГРОСВІТ

<https://nauka.com.ua>

Передплатний індекс: 23847

Виходить 24 рази на рік

Журнал включено до переліку наукових фахових видань України з ЕКОНОМІЧНИХ НАУК (Категорія «Б»)

Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292